

ODBORNÉ STANOVISKO HLAVNEJ KONTROLÓRKY K NÁVRHU ZÁVEREČNÉHO ÚČTU MESTA BREZNA ZA ROK 2021

V zmysle § 18f ods. 1 písmeno c) zákona č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov predkladám odborné stanovisko k návrhu záverečného účtu mesta Brezna za rok 2021.

Odborné stanovisko k návrhu záverečného účtu mesta Brezna za rok 2021 som spracovala na základe spracovaného návrhu záverečného účtu mesta Brezna za rok 2021.

A. VÝCHODISKÁ SPRACOVANIA ODBORNÉHO STANOVISKA K NÁVRHU ZÁVEREČNÉHO ÚČTU MESTA BREZNA

Návrh záverečného účtu mesta Brezna za rok 2021 je predložený na rokovanie mestského zastupiteľstva (MsZ) v zákonom stanovenej lehote, t.j. do 30. júna rozpočtového roka a rovnako bol zverejnený zákonným spôsobom najmenej 15 dní pred rokovaním obecného zastupiteľstva na úradnej tabuli obce a na webovom sídle obce.

1. Súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi

Návrh záverečného účtu mesta Brezna za rok 2021 (ďalej len „návrh záverečného účtu“) je spracovaný v súlade so zákonom č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy“).

2. Dodržanie informačnej povinnosti zo strany mesta

Návrh záverečného účtu bol verejne sprístupnený na úradnej tabuli mesta, na elektronickej úradnej tabuli a na webovom sídle mesta v zákonom stanovenej lehote v súlade s § 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a § 16 ods. 9 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. V súlade s platnou právnou úpravou bolo vykonané pripomienkové konanie k návrhu záverečného účtu (neboli zaslané žiadne pripomienky).

3. Dodržanie povinnosti auditu zo strany mesta

Mesto si splnilo povinnosť podľa § 16 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a dalo si overiť účtovnú závierku audítorom podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (§ 9 ods. 4).

2. Metodická správnosť predloženého návrhu záverečného účtu

Predložený návrh záverečného účtu obsahuje relevantné náležitosti podľa § 16 ods. 5 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy:

- a) údaje o plnení rozpočtu v členení podľa § 10 ods. 3 v súlade s rozpočtovou klasifikáciou,
- b) bilanciu aktív a pasív,
- c) prehľad o stave a vývoji dlhu,
- d) údaje o hospodárení príspevkových organizácií,
- e) hodnotenie plnenia programov rozpočtu mesta.

Prehľad o poskytnutých dotáciách podľa § 7 ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v členení podľa jednotlivých príjemcov je súčasťou časti B návrhu záverečného účtu pod názvom „Finančné usporiadanie vzťahov“.

Údaje o plnení rozpočtu sú spracované podľa rozpočtovej klasifikácie v súlade s Opatrením MF SR č. MF/010175/2004-42, ktorým sa ustanovuje druhová, organizačná a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie, ktorá je záväzná pri zostavovaní, sledovaní a vyhodnocovaní rozpočtov územnej samosprávy v znení neskorších predpisov.

B. ZOSTAVENIE ZÁVEREČNÉHO ÚČTU

Mesto pri zostavení návrhu záverečného účtu postupovalo podľa § 16 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a po skončení rozpočtového roka údaje o rozpočtovom hospodárení súhrnne spracovalo do záverečného účtu.

V súlade s § 16 ods. 2 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy finančne usporiadalo svoje hospodárenie vrátane finančných vzťahov k zriadeným alebo založeným právnickým osobám a fyzickým osobám - podnikateľom a právnickým osobám, ktorým poskytlo prostriedky svojho rozpočtu; ďalej usporiadalo finančné vzťahy k štátnemu rozpočtu, štátnym fondom, rozpočtom iných obcí a k rozpočtom vyšších územných celkov.

1. ROZPOČTOVÉ HOSPODÁRENIE

Podľa zákona č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov obec má povinnosť zostaviť svoj rozpočet a pred schválením ho zverejniť zákonným spôsobom. Viacročný programový rozpočet mesta Brezno na roky 2021 – 2023 (ďalej len „rozpočet“) bol schválený uznesením Mestského zastupiteľstva v Brezne č. 216/2020 zo dňa 15.12.2020.

Mesto zostavilo rozpočet podľa § 10 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Rozpočet bol zostavený a schválený ako prebytkový. Bežný rozpočet bol zostavený a schválený ako prebytkový a kapitálový rozpočet bol zostavený a schválený ako schodkový. Pri zostavovaní rozpočtu mesto plánovalo vykryť schodok kapitálového rozpočtu a výdavkové finančné operácie prebytkom bežného rozpočtu.

Zmeny rozpočtu sa v roku 2021 vykonávali v súlade s uznesením mestského zastupiteľstva č. 168/2016 zo 15.11.2016, na základe ktorého o zmenách rozpočtu mohol rozhodnúť primátor mesta.

Mestské zastupiteľstvo okrem toho prerokovalo a schválilo 4 zmeny rozpočtu, o ktorých nemohol rozhodnúť primátor mesta.

- prvá zmena schválená dňa 17. februára 2021 uznesením č. 15/2021
- druhá zmena schválená dňa 14. apríla 2021 uznesením č. 45/2021
- tretia zmena schválená dňa 26. mája 2021 uznesením č. 96/2021
- štvrtá zmena schválená dňa 22. septembra 2021 uznesením č. 142/2021

V roku 2021 boli vykonané zmeny rozpočtu 329 rozpočtovými opatreniami, o ktorých bolo písomne informované mestské zastupiteľstvo.

Rozpočtové hospodárenie mesta aj v roku 2021 ovplyvnila pandémia súvisiaca so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19, ktorá zasiahla tak príjmovú ako aj výdavkovú časť rozpočtu.

Hospodárenie mesta v roku 2021 dokumentuje nasledovná tabuľka:

	Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách	Čerpanie rozpočtu
Bežný rozpočet			
Bežné príjmy	15 547 940	18 037 024	18 037 035,10
Bežné výdavky	14 617 461	16 466 888	16 341 380,87
Prebytok bežného rozpočtu	+ 930 479	+ 1 570 136	+ 1 695 354,23
Kapitálový rozpočet			
Kapitálové príjmy	4 981 499	2 329 104	2 239 104,90
Kapitálové výdavky	11 458 953	5 907 969	5 905 635,29
Schodok kapitálového rozpočtu	- 6 477 454	- 3 578 865	- 3 576 530,39
ROZPOČET			
Príjmy	20 529 439	20 366 128	20 366 140,00
Výdavky	26 076 414	22 374 857	22 247 316,16
PREBYTOK ROZPOČTU	- 5 546 975	- 2 008 729	- 1 881 176,16
Finančné operácie			
Príjmové finančné operácie	6 835 000	3 750 777	3 748 454,23
Výdavkové finančné operácie	1 288 025	1 106 560	1 106 559,23
Rozdiel vo finančných operáciách	+ 5 546 975	+ 2 644 217	+ 2 641 895,00

Hospodárenie mesta je možné porovnať s uplynulým obdobím:

2020	Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách	Čerpanie rozpočtu
Bežný rozpočet			
Bežné príjmy	16 839 810	17 452 505	17 452 508,48
Bežné výdavky	15 542 278	15 293 236	15 182 726,55
Prebytok bežného rozpočtu	1 297 532	2 159 269	2 269 781,93
Kapitálový rozpočet			
Kapitálové príjmy	4 929 941	2 457 442	2 457 440,69
Kapitálové výdavky	6 057 473	4 495 087	4 190 126,51
Schodok kapitálového rozpočtu	- 1 127 532	- 2 037 645	- 1 732 685,82
ROZPOČET			
Príjmy	21 769 751	19 909 947	19 909 949,17
Výdavky	21 599 751	19 788 323	19 372 853,06
PREBYTOK ROZPOČTU	+ 170 000	+ 121 624	+ 537 096,11
Finančné operácie			
Príjmové finančné operácie	170 500	1 740 660	1 707 985,47
Výdavkové finančné operácie	340 500	1 029 647	1 029 645,65
Rozdiel vo finančných operáciách	- 170 000	711 013	678 339,82
2019	Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách	Čerpanie rozpočtu
Bežný rozpočet			
Bežné príjmy	14 344 418	16 061 895	16 047 184,81
Bežné výdavky	13 891 139	15 710 712	15 589 320,75
Prebytok bežného rozpočtu	453 279	351 183	457 864,06
Kapitálový rozpočet			
Kapitálové príjmy	3 329 892	1 691 968	1 691 967,97
Kapitálové výdavky	5 828 128	4 973 200	4 853 288,30
Schodok kapitálového rozpočtu	- 2 498 236	- 3 281 232	- 3 161 320,33
ROZPOČET			
Príjmy	17 764 310	17 753 863	17 739 915,78
Výdavky	19 719 267	20 683 912	20 442 609,05
PREBYTOK ROZPOČTU	- 2 044 957	- 2 930 049	- 2 703 456,27
Finančné operácie			
Príjmové finančné operácie	2 392 522	3 707 669	3 582 146,75
Výdavkové finančné operácie	347 565	341 292	341 290,88
Rozdiel vo finančných operáciách	2 044 957	3 366 377	3 240 855,87
2018	Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách	Čerpanie rozpočtu

Bežný rozpočet			
Bežné príjmy	12 882 514	16 577 245	16 526 079,83
Bežné výdavky	11 114 655	14 165 434	14 070 411,82
Prebytok bežného rozpočtu	1 767 859	2 411 811	2 455 668,01
Kapitálový rozpočet			
Kapitálové príjmy	3 471 144	4 601 778	1 558 232,84
Kapitálové výdavky	4 884 536	6 171 676	3 128 114,79
Schodok kapitálového rozpočtu	- 1 413 392	- 1 569 898	- 1 569 881,95
ROZPOČET			
PREBYTOK ROZPOČTU	+ 354 467	+ 841 913	+ 885 786,06
Finančné operácie			
Príjmové finančné operácie	0	2 336 809	814 786,45
Výdavkové finančné operácie	347 467	362 481	362 479,46
Rozdiel vo finančných operáciách	- 347 467	1 974 328	452 306,99

(údaje sú uvedené v €)

Z porovnania hospodárenia mesta je možné vyvodiť niekoľko skutočností, ktoré sú dôležité pre nastavenie finančného manažmentu mesta v nasledujúcom období:

- bol zaznamenaný rast bežných príjmov, išlo o rast daňových a nedaňových príjmov;
- zvýšila sa bežná spotreba oproti minulému obdobiu (o viac ako 1 mil. €), dobrou správou je, že čerpanie schváleného rozpočtu bežných výdavkov bolo dodržané;
- opätovne sa nepodarilo naplniť rozpočet kapitálových príjmov a kapitálových výdavkov, treba asi zvážiť zmenu prístupu k ich rozpočtovaniu.

Na základe týchto skutočností a aj s ohľadom na očakávané legislatívne zmeny a zmeny v makroekonomických ukazovateľoch, ktoré sa dotknú aj hospodárenia samospráv si dovoľujem navrhnúť niekoľko odporúčaní:

- z dôvodu legislatívnych zmien je potrebné pripraviť sa na stagnáciu rastu daňových príjmov čo sa premietne do nedostatku zdrojov pre bežnú spotrebu mesta;
- stagnácia príjmov a rast výdavkov bude predstavovať aj rozpočtovaný nižší prebytok bežného rozpočtu, ktorý je jedným z hlavných zdrojov financovania rozvoja mesta,
- z hľadiska nedostatku mimorozpočtových zdrojov pre rozvoj mesta, odporúčam analyzovať rast bežných výdavkov v roku 2021 v porovnaní s rokom 2020 (v tomto období sa ešte nepremietla inflácia a rast spotrebiteľských cien ako v roku 2022) a hľadať možné rezervy v znížení čerpania jednotlivých položiek bežných výdavkov;
- vyvinúť maximálnu snahu o to, aby rast bežných výdavkov nekopíroval rast bežných príjmov (som si vedomá, že toto moje odporúčanie bude ale komplikované dodržať, nakoľko sa do čerpania bežných výdavkov v roku 2022 v plnom rozsahu premietne rast cien tovarov a služieb) a aby sa rast bežných príjmov pokiaľ to bude možné, premietol do prebytku bežného rozpočtu, ktorý bude jeden zo zdrojov krytia schodku kapitálového rozpočtu a splátok návratných zdrojov financovania;
- riešiť finančnú disproporciu medzi parametrami kapitálového rozpočtu a medzi rozsahom a počtom rozvojových programov, ktoré má mesto rozpočtované vo svojom programovom rozpočte, príčinou poddimenzovania kapitálového rozpočtu je aktuálny pokles vlastných zdrojov financovania, vysoká rozpracovanosť investícií ako dôsledok pandémie, inflácie, rastu cien stavebných materiálov a zdĺhavých administratívnych postupov v rámci schvaľovania nenávratných finančných príspevkov, procesov verejného obstarávania, administratívnej finančnej kontroly a finančnej kontroly na mieste apod..

1.1. PLNENIE ROZPOČTU PRÍJMOV

Vlastné príjmy bežného rozpočtu predstavovali daňové príjmy a nedaňové príjmy; kapitálového rozpočtu predstavovali najmä príjmy z predaja majetku. Cudzie príjmy bežného rozpočtu boli tvorené dotáciami na činnosť preneseného výkonu štátnej správy a príjmami od obcí na činnosť spoločnej úradovne; kapitálové príjmy boli tvorené dotáciami, ktoré mesto získalo cez projekty Európskej únie.

Mesto v roku 2021 plnilo rozpočet príjmov nasledovne:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Bežné príjmy	15 547 940	18 037 024	18 037 035,10
Kapitálové príjmy	4 981 499	2 329 104	2 329 104,90

v porovnaní s rokmi 2020 až 2018:

2020	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Bežné príjmy	16 839 810	17 452 505	17 452 508,48
Kapitálové príjmy	4 929 941	2 457 442	2 457 440,69
2019	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Bežné príjmy	14 344 418	16 061 895	16 047 184,81
Kapitálové príjmy	3 329 892	1 691 968	1 691 967,97
2018	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Bežné príjmy	12 882 514	16 577 245	16 526 079,83
Kapitálové príjmy	3 471 144	4 601 778	1 558 232,84

(údaje sú uvedené v €)

Z porovnania je zrejmé, že bol dosiahnutý rast bežných príjmov, bežné príjmy boli naplnené vysoko nad ich schválenú úroveň, čo hodnotím veľmi kladne. Kapitálové príjmy ako po minulé roky nedosiahli rozpočtovanú úroveň.

Plnenie rozpočtu bežných príjmov

Bežné príjmy zahŕňajú vlastné príjmy (daňové a nedaňové) a cudzie príjmy (granty a transfery); ich plnenie bolo v roku 2021 nasledovné:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Daňové príjmy	9 860 335	10 442 810	10 442 811,33
Nedaňové príjmy	1 782 722	1 822 695	1 822 707,50
Granty a transfery	3 904 883	5 771 519	5 771 516,27

(údaje sú uvedené v €)

Plnenie bežných príjmov v rokoch 2020 až 2018 bolo nasledovné:

2020	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Daňové príjmy	10 407 723	10 004 682	10 004 682,96
Nedaňové príjmy	2 497 178	1 698 317	1 698 318,06
Granty a transfery	3 934 909	5 700 027	5 749 507,46
2019	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Daňové príjmy	9 454 675	9 504 024	9 504 027,83
Nedaňové príjmy	1 695 228	2 009 762	2 010 111,28
Granty a transfery	3 194 515	4 548 109	4 533 045,70
2018	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Daňové príjmy	8 285 360	8 775 528	8 775 530,57

Nedaňové príjmy	1 887 519	3 969 204	3 969 215,05
Granty a transfery	2 709 635	3 832 513	3 781 334,21

(údaje sú uvedené v €)

Z porovnania je zrejmé, že k zvýšeniu príjmov oproti minulosti došlo u daňových príjmov a veľmi mierne u grantov a transferov, pokles bol však zaznamenaný u nedaňových príjmov. U daňových aj nedaňových príjmov sa nepodarilo naplniť parametre schváleného rozpočtu. Vysoko sa podarilo prekročiť schválený rozpočet u grantov a transferov, čo malo za následok vyššie naplnenie celkového rozpočtu príjmov.

Daňové príjmy

Najväčší podiel na celkovom objeme daňových príjmov má výnos dane poukazovanej územnej samospráve zo štátu, tzv. podielová daň zo štátneho rozpočtu (ŠR). Jej vývoj od roku 2016 dokumentuje nasledovná tabuľka:

Rok	Schválený rozpočet	Skutočnosť
2016	6 879 219 €	6 969 997 €
2017	6 400 000 €	6 627 557 €
2018	8 285 360 €	8 775 531 €
2019	7 942 000 €	8 046 822 €
2020	8 307 851 €	7 871 216 €
2021	7 791 391€	8 150 393 €

(údaje sú uvedené v €)

Pri zostavovaní rozpočtu na rok 2021 nebolo možné jednoznačne stanoviť trend rastu, resp. poklesu vývoja dane z príjmov fyzických osôb. Ukázalo sa, že trend je pozitívny a mesto dosiahlo vyšší výnos dane z príjmov fyzických osôb ako si naplánovalo. Daň z príjmov fyzických osôb tzv. podielová daň zo ŠR, ktorá predstavuje 45,19 % (v roku 2020 to bolo 45,10 %) z celkových skutočných bežných príjmov.

Vývoj plnenia výnosu z miestnych daní a poplatku za komunálny odpad a drobný stavebný odpad:

	Daň z pozemkov	Daň zo stavieb	Daň z bytov	Poplatok za komunálny odpad a drobný stavebný odpad
Skutočnosť 2016	162 899 €	633 644 €	68 619 €	489 646 €
Skutočnosť 2017	165 666 €	625 520 €	71 326 €	516 828 €
Skutočnosť 2018	166 647 €	600 951 €	75 302 €	495 735 €
Skutočnosť 2019	147 385 €	622 098 €	73 654 €	486 422 €
Skutočnosť 2020	243 693 €	1 075 645€	115 189 €	577 619 €
Skutočnosť 2021	254 280 €	1 190 423 €	117 452 €	594 338 €

(údaje sú uvedené v €)

Z prehľadu je zrejмый nárast dane z nehnuteľností a to u všetkých daní. Vyšší ako za uplynulé obdobie je aj výnos z poplatku za komunálny odpad.

V roku 2021 bolo zdanených celkom 31 262 objektov (v roku 2020 to bolo 30 550 objektov) s počtom daňových subjektov 8 749 (v roku 2020 to bolo 8 664 daňových subjektov). Nedoplatky na dani z nehnuteľností k 31. 12. 2021 predstavujú čiastku 336 770,16 EUR; v počte 303 daňových subjektov, z toho fyzické osoby 265 a právnické osoby 38.

Výber ostatných miestnych daní v roku 2020 v porovnaní s minulými rokmi dokumentuje nasledujúca tabuľka:

	2017	2018	2019	2020	2021
Daň za psa	18 270	18 028,22	16 604,63	14 553	13 352

Za nevýherné hracie automaty	1 100	1100,00	1 010,00	150	825
Za predajné automaty	698	675,00	675,00	544	533
Za ubytovanie	16 665	19 187	21 424,60	16 474	14 805
Za užívanie verejného priestranstva	71 576	78 537,04	87 548,55	89 424	106 016

(údaje sú uvedené v €)

U ostatných miestnych daní nie je zrejмый nárast u všetkých daní, klesol výnos dane za psa a dane z ubytovania. Vyšší ako za uplynulé obdobie je ale výnos z dane za užívanie verejného priestranstva.

Nedaňové príjmy

Zahŕňajú príjmy z podnikania a vlastníctva majetku a príjmy z administratívnych a iných poplatkov; ich plnenie bolo v roku 2021 nasledovné:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Z podnikania a vlastníctva majetku	856 756	839 453	839 455
Administratívne a iné poplatky	829 266	772 657	772 664
Úroky	200	0	0
Iné nedaňové príjmy	96 500	210 585	210 588

v porovnaní s rokmi 2020 až 2018

2020	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Z podnikania a vlastníctva majetku	1 604 971	527 909	527 906,59
Administratívne a iné poplatky	748 957	638 379	638 380,15
Úroky	7 000	74	74,96
Iné nedaňové príjmy	136 250	531 955	531 956,36
2019	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Z podnikania a vlastníctva majetku	584 581	869 531	869 529,80
Administratívne a iné poplatky	1 003 247	901 588	901 930,59
Úroky	100	6 569	6 569,67
Iné nedaňové príjmy	107 300	232 074	232 082,22
2018	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Z podnikania a vlastníctva majetku	811 331	2 656 561	2 656 562,07
Administratívne a iné poplatky	994 218	1 038 797	1 038 804,42
Úroky	500	32	32,71
Iné nedaňové príjmy	81 470	273 814	273 815,85

(údaje sú uvedené v €)

Nárast oproti minulému roku bol zaznamenaný u príjmov z podnikania a vlastníctva majetku ako aj u iných administratívnych a iných poplatkov.

Príjmy z podnikania - dividendy z účasti na majetku v iných spoločnostiach, konkrétne z akciovej spoločnosti Veolia Energia Brezno, a. s. mesto získalo vo výške 22 208,28 €. Príjmy z prenajatých pozemkov dosiahlo mesto vo výške 481 514,58 €, z toho najvyššie príjmy boli z prenájmu lesných a ostatných pozemkov vlastnej obchodnej spoločnosti LESY MESTA.

Mesto každoročne získava príjmy z prenajatých budov, priestorov a objektov – v roku 2021 vo výške 234 735,39 € a príjmy z prenajatých strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia –

v roku 2021 vo výške 96 513 € (ide o príjem z prenájmu tepelných zdrojov Veolia Energia Brezno a.s., pričom 60 000,00 EUR je mesto Brezno podľa platného dodatku ku zmluve povinné investovať späť do technologických zariadení na výrobu tepla).

Iné nedaňové príjmy klesli na svoju obvyklú úroveň (minuloročný nárast bol spojený s úhradou platieb za výrub drevín spojených s realizáciou II. etapy obchvatu mesta Brezna), ich rozpočet bol napriek tomu naplnený nad rozpočtovanú úroveň.

Granty a transfery

Ide o príjmy získané v rámci sektoru verejnej správy, sú to príjmy účelovo určené na financovanie preneseného výkonu štátnej správy, dotácie z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, z Banskobystrického samosprávneho kraja, účelové dary od fyzických a právnických osôb a iné dotácie. Najväčší objem týchto finančných prostriedkov je určený na financovanie základných škôl (ide o prostriedky zo ŠR na prenesený výkon štátnej správy v školstve).

Schválený rozpočet grantov a transferov bol vysoko prekročený. V roku 2021 boli mestu poskytnuté transfery vo výške 5 771 516,27 €, čo je porovnateľné s rokom 2020 kedy mesto získalo - 5 697 212,48 €, (v roku 2019 - 4 533 045,70, v roku 2018 - 3 753 112,71 €, v roku 2017 - 3 571 792,43 €, v roku 2016 - 3 610 074 €).

V návrhu záverečného účtu je spracovaný podrobný prehľad o poskytnutých transferoch a grantoch pre mesto – je uvedený poskytovateľ, účel a aj poskytnutá suma. Najväčší objem z poskytnutých transferov predstavujú normatívne a nenormatívne finančné prostriedky určené najmä na financovanie školstva, avšak významný objem predstavujú aj transfery do oblasti sociálnej práce.

Plnenie rozpočtu kapitálových príjmov

Schválený rozpočet vlastných kapitálových príjmov (z predaja kapitálových aktív – pozemkov, budov a bytov) sa v priebehu roka upravoval na základe získaných príjmov z predajov majetku mesta.:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Príjem z predaja majetku	1 260 386	838 775	838 776
Tuzemské kapitálové granty a transfery	3 721 113	1 490 329	1 490 329

(údaje sú uvedené v €)

Rozpočet schválený na rok 2021 sa nepodarilo naplniť a to tak pri vlastných (príjem z predaja majetku) ako aj pri cudzích príjmoch (granty a transfery).

V roku 2021 mesto získalo granty a transfery:

Poskytovateľ	Výška v €	Účel
MIRRI SR	34 045,81	Cyklotrasa Brezno - Valaská
MPRV SR	2 451,00	Rozšírenie kapacity MŠ Nálepškova
MPRV SR	191 701,38	Zlepšenie kompetencií žiakov (MPČL)
MPRV SR	72 088,25	Zlepšenie kompetencií žiakov (P4)
MPRV SR	9 034,65	Zlepšenie kompetencií žiakov (P2)
MPRV SR	284 500,49	Margitin park
MPRV SR	39 794,96	Regenerácia vnútroblokov - ŠLN
MPRV SR	8 056,00	Detské jasle Mazorníkovo
MPRV SR	8 056,00	Detské jasle Hradby
NFM	280 000,00	Nórske fondy

MV SR	3 700,00	Zlepšenie vybavenia ŠJ – P2
MV SR	5 000,00	Zlepšenie vybavenia ŠJ – P4
BBSK	121 381,52	Cyklotrasa Brezno - Valaská
BBSK	150 478,01	Cyklotrasa ul. ČSA
BBSK	13 385,07	Obnova Radnice
BBSK	200 000,00	Obnova mestskej veže
MPSVaR SR	48 800,00	Výstavba detského inluzívneho. ihriska

(údaje sú uvedené v €)

v roku 2020:

Poskytovateľ	Výška v €	Účel
MIRRI SR	446 937,26	Cyklotrasa Brezno - Valaská
MPRV SR	343 871,35	Rozšírenie kapacity MŠ ŠDC
MPRV SR	30 349,15	Rozšírenie kapacity MŠ Nálepka
MPRV SR	84 084,58	Margitin park
MPRV SR	1 710,00	Regenerácia zelene – Fr. Kráľa
MPRV SR	25 499,20	Regenerácia zelene – Malinovského
MPRV SR	7 741,17	Regenerácia zelene – 9. mája pri kostole
BBSK	65 920,16	Obnova Radnice
MDV SR	250 000,00	Cykloprístrešky
MDV SR	40 580,00	Cyklotrasa C3, C100

(údaje sú uvedené v €)

1.2. ČERPANIE ROZPOČTU VÝDAVKOV

Čerpanie výdavkov je priamo závislé na plnení príjmov (bežné výdavky) a na zdrojoch (kapitálové výdavky). Čerpanie bežných výdavkov bolo výrazne prekročené oproti schválenému rozpočtu, naopak čerpanie kapitálových výdavkov rozpočtovaných úroveň, z dôvodu nedostatku zdrojov, nedosiahlo.

V roku 2021 boli výdavky čerpané nasledovne:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	%
Bežné výdavky	14 617 461	16 466 888	16 341 680,87	99,24
Kapitálové výdavky	11 458 953	5 907 969	5 905 635,29	99,96

v porovnaní s rokmi 2020 - 2018:

2020	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	%
Bežné výdavky	15 542 278	15 293 236	15 182 726,55	99,28
Kapitálové výdavky	6 057 473	4 495 087	4 190 126,51	93,22
2019	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	%
Bežné výdavky	13 891 139	15 710 712	15 589 320,75	99,23
Kapitálové výdavky	5 828 128	4 973 200	4 853 288,30	97,59
2018	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	%
Bežné výdavky	11 114 655	14 165 434	14 070 411,82	99,33
Kapitálové výdavky	4 884 536	6 171 676	3 128 114,79	50,69

(údaje sú uvedené v €)

Rastúci je trend čerpania bežných výdavkov, ktorý sa za uplynulé obdobie nezastavil, naopak výrazne rastie (a určite rásť bude najmä z dôvodu výrazného rastu cien a vysokej inflácie).

Čerpanie rozpočtu bežných výdavkov

Vývoj čerpania rozpočtu bežných výdavkov:

Rok	Rozpočet po zmenách	Skutočnosť
2016	10 796 933 €	10 785 942 €
2017	11 851 286 €	12 028 711 €
2018	14 165 434 €	14 070 411 €
2019	15 710 712 €	15 589 320 €
2020	15 293 236 €	15 182 726 €
2021	16 466 888 €	16 341 681 €

(údaje sú uvedené v €)

Oproti predchádzajúcim dvom rokom, kedy sa rast bežnej spotreby zastavil, v roku 2021 došlo k významnému nárastu bežných výdavkov. K rastu došlo u všetkých výdavkoch podľa ekonomickej rozpočtovej klasifikácie.

Bežné výdavky boli v roku 2021 podľa ekonomickej rozpočtovej klasifikácie čerpané nasledovne:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	% plnenia
Mzdy, platy, OON	5 924 019	6 653 562	6 646 655,75	99,90
Poistné a príspevky do poisťovní	2 342 764	2 529 998	2 525 149,80	99,81
Tovary a služby	3 322 868	3 887 725	3 780 583,09	95,39
Bežné transfery	2 952 090	3 329 238	3 322 928,38	99,81
Splácanie úrokov	75 720	66 365	66 363,85	100,00

v porovnaní s minulým obdobím:

2020	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	% plnenia
Mzdy, platy, OON	6 368 409	6 320 009	6 302 832,55	99,73
Poistné a príspevky do poisťovní	2 395 049	2 306 708	2 306 643,94	99,99
Tovary a služby	4 011 863	3 743 680	3 650 418,69	97,51
Bežné transfery	2 686 411	2 852 493	2 852 487,07	100,00
Splácanie úrokov	80 546	70 346	70 344,30	100,00
2019	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	% plnenia
Mzdy, platy, OON	5 521 784	5 803 057	5 769 795,56	99,43
Poistné a príspevky do poisťovní	2 206 062	2 216 294	2 216 226,79	99,99
Tovary a služby	3 618 230	4 311 746	4 228 626,95	98,07
Bežné transfery	2 448 733	3 301 591	3 296 649,27	99,85
Splácanie úrokov	96 330	78 024	78 022,18	100,00
2018	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	% plnenia
Mzdy, platy, OON	4 569 997	5 110 105	5 110 088,42	100,00
Poistné a príspevky do poisťovní	1 752 369	1 972 376	1 972 296,43	100,00
Tovary a služby	2 527 729	3 992 290	3 897 660,99	97,63
Bežné transfery	2 150 847	3 011 095	3 010 799,28	100,00
Splácanie úrokov	113 713	79 568	79 566,70	100,00

(údaje sú uvedené v €)

Čerpanie bežných výdavkov je v záverečnom účte podrobne komentované aj podľa jednotlivých funkcií, ktoré samospráva mesta zabezpečuje (funkčná klasifikácia).

Čerpanie rozpočtu kapitálových výdavkov

V záverečnom účte je kvalitne spracovaný prehľad čerpania kapitálových výdavkov podľa ekonomickej klasifikácie a podľa funkčnej klasifikácie.

V roku 2021 bol schválený rozpočet kapitálových výdavkov vo výške 11 458 953 €, tento rozpočet bol v rámci procesu schvaľovania zmien rozpočtu upravený na sumu 5 907 969 €. Skutočnosť čerpania kapitálových výdavkov bola 5 905 635,29 €.

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Nákup pozemkov a nehmotných aktív	0	259 021	259 020,64
Nákup budov, objektov alebo ich častí	130 000	243 502	243 501,77
Nákup strojov, prístrojov a zariadení	238 522	249 476	249 477,16
Nákup dopr. prostriedkov	0	33 872	33 870,00
Projektová dokumentácia	23 880	499 684	499 675,16
Realizácia stavieb	10 212 415	3 690 900	3 688 574,58
Rekonštrukcie a modernizácia strojov a zariadení	102 336	14 272	14 271,44
Ostatné kapitálové výdavky	0	2 5 240	5 240,73
Kapitálové transfery	751 800	622 639	622 641,21
Kapitálové transfery - NO	0	289 363	289 362,60

Pre rok 2021 bolo plánovaných celkom 22 rozvojových programov; rozpočet rozvojových programov sa upravil na 124 rozvojových programov, v skutočnosti celkom alebo čiastkovo bolo realizovaných 114 rozvojových programov. Úpravy rozpočtu boli vykonané v rámci procesu schvaľovania zmien rozpočtu mestským zastupiteľstvom alebo v zmysle uznesenia MsZ č. 168/2016 z 15.11.2016 primátorom mesta.

Odporúčam zvýšenú pozornosť venovať finančnému riadeniu investícií a v rámci nej sa sústrediť na dokončovanie rozvojových programov. Je treba nastaviť finančný manažment zdrojov k zadávaniu projektov a k rozpracovanosti rozvojových programov, nakoľko výška vlastných zdrojov je minimálna (mesto v roku 2021 hospodáril so schodkom a zostatok príjmových finančných operácií je na úrovni len 50 tis. €).

Finančné riadenie investícií je z uvedeného dôvodu veľmi dôležité, pretože čerpanie kapitálových výdavkov, t. j. realizácia plánovaných rozvojových programov je závislá od zdrojov, ktorými sú v súčasnosti len kapitálové dotácie z rozpočtu EÚ a ŠR a prebytok bežného rozpočtu v priebehu rozpočtového roka, s ktorým sa nebude v roku 2022 dať jednoznačne počítať, vzhľadom k inflácii a rastu spotrebiteľských cien. S vlastnými zdrojmi, ktorými sú rezervný fond a prebytok rozpočtu, sa v momentálnej situácii nedá počítať a znižujú sa aj možnosti realizácie návratných zdrojov financovania.

Tvorba rezervného fondu zo zostatku príjmových finančných operácií v rámci schvaľovania záverečného účtu za rok 2020 bola vo výške 129 574,09 €. Spolu so zostatkom finančných prostriedkov v rezervnom fonde bolo zastupiteľstvom schválené použitie rezervného fondu vo výške 227 514,43 €, čerpanie rezervného fondu bolo vo výške 218 168,54 €. Zostatok rezervného fondu k 31.12. 2021 je 9 345,89 €.

1.3. FINANČNÉ OPERÁCIE

Súčasťou rozpočtu sú aj finančné operácie, ktorými sa vykonávajú prevody z peňažných fondov a realizujú sa návratné zdroje financovania a ich splácanie. Za finančné operácie sa považujú aj poskytnuté pôžičky a návratné finančné výpomoci z rozpočtu a ich splátky, vystavené a prijaté zmenky, predaj a obstaranie majetkových účastí. Finančné operácie nie sú súčasťou príjmov a výdavkov rozpočtu obce.

Príjmové finančné operácie v roku 2021:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Z ostatných finančných operácií	0	1 386 629	1 384 306
Tuzemské úvery, pôžičky	6 835 000	2 364 148	2 364 148

(údaje sú uvedené v €)

Cez príjmové finančné operácie sa v roku 2021 zapojili do rozpočtu

- nevyčerpané účelovo určené prostriedky (571 762,14 €),
- nevyčerpané účelovo určené prostriedky z náhradnej výsadby drevín (484 530,50 €)
- nevyčerpané účelovo určené prostriedky Environmentálneho fondu (104 528,35 €)
- finančné prostriedky čerpané z fondu opráv a údržby bytov (5 316,79 €),
- prostriedky rezervného fondu (218 168,54 €),
- prostriedky z návratných zdrojov financovania (2 364 148 €).

V roku 2021 obec prijala bankový úver na realizovanie investícií v sume 2 000 000,00 € a úver vo výške 900 000 EUR. Oba úvery zapojila prostredníctvom príjmovej finančnej operácie do rozpočtu mesta (bankový úver v plnej výške a kontokorentný úver vo výške jeho čerpania t. j. 364 147,91 €).

Výdavkové finančné operácie v roku 2021:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Účasť na majetku	0	0	0
Splácanie domácej istiny	1 288 025	1 106 560	1 106 551,65

(údaje sú uvedené v €)

Cez výdavkové finančné operácie sa uhradili splátky istiny návratných zdrojov financovania:

- z úveru na Dostavbu a stavebné úpravy zimného štadióna (z r. 2005) 159 255,98 €
- z úveru na Dostavbu a stavebné úpravy zimného štadióna (z r. 2009) 100 420,80 €
- z úveru ŠFRB na výstavbu 23 b.j. Mazorník 11 593,60 €
- z úveru ŠFRB na výstavbu bytov Nálepkovala 16 853,12 €
- z úveru ŠFRB na výstavbu 24 b.j. ŠLN 20 783,60 €
- z úveru ŠFRB na výstavbu Dom seniorov a denný stacionár 27 152,96 €
- z prevzatého úveru HOTEL ĎUMBIER s.r.o. 6 343,68 €
- z investičného úveru (2021) 400 000,00 €

Cez výdavkové finančné operácie mesto uhradilo aj splátky úveru, ktorý bol zastupiteľstvom schválený vo výške 900 000 € a ktorý čerpaný vo výške 364 147,91 € a v tejto sume bol aj splatený a to do konca roka 2021.

1.4. VÝSLEDOK HOSPODÁRENIA

Výsledok rozpočtového hospodárenia sa zisťuje po zúčtovaní celkových príjmov a výdavkov ako výsledok ich súhrnnej bilancie. Výsledok rozpočtového hospodárenia môže byť prebytok alebo schodok jej rozpočtu; podľa § 2 písm. b) a c) a § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy; prebytkom rozpočtu je kladný rozdiel medzi príjmami a výdavkami rozpočtu, schodkom rozpočtu je záporný rozdiel medzi príjmami a výdavkami rozpočtu. Pod príjmami a výdavkami rozpočtu sa chápu bežné príjmy a bežné výdavky (bežný rozpočet) a kapitálové príjmy a kapitálové výdavky (kapitálový rozpočet); súčasťou príjmov a výdavkov rozpočtu nie sú finančné operácie.

Hospodárenie mesta v roku 2021 dokumentuje nasledovná tabuľka:

	Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách	Čerpanie rozpočtu
Bežný rozpočet			
Bežné príjmy	15 547 940	18 037 024	18 037 035,10
Bežné výdavky	14 617 461	16 466 888	16 341 380,87
Prebytok bežného rozpočtu	+ 930 479	+ 1 570 136	+ 1 695 354,23
Kapitálový rozpočet			
Kapitálové príjmy	4 981 499	2 329 104	2 239 104,90
Kapitálové výdavky	11 458 953	5 907 969	5 905 635,29
Schodok kapitálového rozpočtu	- 6 477 454	- 3 578 865	- 3 576 530,39
ROZPOČET			
Príjmy	20 529 439	20 366 128	20 366 140,00
Výdavky	26 076 414	22 374 857	22 247 316,16
Prebytok+/schodok -	- 5 546 975	- 2 008 729	- 1 881 176,16
Finančné operácie			
Príjmové finančné operácie	6 835 000	3 750 777	3 748 454,23
Výdavkové finančné operácie	1 288 025	1 106 560	1 106 559,23
Rozdiel vo finančných operáciách	+ 5 546 975	+ 2 644 217	+ 2 641 895,00

(údaje sú uvedené v €)

Mesto v roku 2021 hospodáril s prebytkom bežného rozpočtu vo výške 1 695 354,23 € a so schodkom kapitálového rozpočtu vo výške 3 576 530,29 €. Celkovo hospodárenie mesta skončilo v roku 2021 so schodkom rozpočtu vo výške 1 881 176,16 €; takto vykázany schodok rozpočtu je zistený v súlade s § 2 písm. c) a § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Podľa § 16 ods. 6 a 7 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, ak možno použiť v rozpočtovom roku v súlade s osobitným predpisom nevyčerpané účelovo určené prostriedky poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu Európskej únie alebo na základe osobitného predpisu, tieto nevyčerpané prostriedky sa na účely tvorby peňažných fondov pri usporiadaní prebytku rozpočtu z tohto prebytku vylučujú.

Mesto k 31.12.2021 vykazuje nevyčerpané účelovo určené prostriedky poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku zo ŠR, z rozpočtu EÚ alebo na základe osobitného predpisu, ktoré možno použiť v nasledujúcom rozpočtovom roku, vo výške 705 211,90 €.

Podľa § 10 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy sú súčasťou rozpočtu mesta aj finančné operácie, ktorými sa vykonávajú prevody prostriedkov peňažných fondov a realizujú sa návratné zdroje financovania a ich splácanie. Rozdiel medzi príjmovými a výdavkovými finančnými operáciami mesta Brezno za rok 2021 je zostatok finančných prostriedkov vo výške 2 641 895,00 €.

Na účely tvorby peňažných fondov pri usporiadaní schodku rozpočtu a zostatku finančných prostriedkov sa vylučujú nevyčerpané účelovo určené prostriedky poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku zo ŠR, z rozpočtu EÚ alebo na základe osobitného predpisu, vo výške 705 211,90 €.

Zostatok finančných prostriedkov pre tvorbu rezervného fondu je vo výške 55 507 €.

2. BILANCIA AKTÍV A PASÍV

Z bilancie aktív a pasív je zrejmy vyšší podiel neobežného majetku oproti obežnému majetku v aktívach mesta. Oproti minulému roku mesto zaznamenalo nárast majetku, čo je veľmi priaznivý ukazovateľ; tento nárast bol zaznamenaný u neobežného majetku, menovite dlhodobého hmotného majetku a tiež u obežného majetku. V návrhu záverečného účtu sú aktíva a pasíva podrobne okomentované. Mesto veľmi podrobne zdôvodnilo pohyb aktív podľa jednotlivých druhov majetku a to tak pri prírastkoch ako aj pri úbytkoch majetku. K najväčším prírastkom majetku v roku 2021 možno zaradiť:

- kontajnerové stojiská na uliciach Malinovského a Dr. Clementisa,
- vodozádržné opatrenia pri MsDK,
- regenerácia vnútroblokov uliciach Malinovského, ŠLN a 9 mája,
- parkoviská pre bicykle na Uliciach Hronská, Rázusova, Lazná a Nábrežie Dukelských hrdinov a záchytné parkovisko a odpočívadlo pre cyklistov Ferrata ,
- technické zhodnotenie budovy na námestí M. R. Štefánika 2 ,
- Margitin park,
- Dom seniorov Boženka,
- obnova materskej školy Nálepková.

2.1. BILANCIA POHĽADÁVOK

Mesto za rok 2021 zaznamenalo zníženie stavu celkových pohľadávok, verím, že tento vývoj pohľadávok bude dlhodobého charakteru, nakoľko sa vymáhaniu pohľadávok zo strany mesta venuje maximálna pozornosť.

Prehľad vývoja pohľadávok za roky 2016 – 2021:

Rok	Pohľadávky celkom
2016	1 167 591
2017	1 202 759
2018	1 489 261
2019	1 364 462
2020	1 509 302
2021	1 418 092

(údaje sú uvedené v €)

Mesto za rok 2021 zaznamenalo zníženie stavu celkových pohľadávok v lehote splatnosti, avšak stav pohľadávok po lehote splatnosti sa výrazne zvýšil.

Vývoj pohľadávok podľa lehoty splatnosti:

Rok	Pohľadávky v lehote splatnosti	Pohľadávky po lehote splatnosti
2016	172 730	861 994
2017	167 318	1 035 441
2018	164 619	1 324 642

2019	205 978	1 158 484
2020	185 532	1 323 770
2021	34 439	1 418 092

(údaje sú uvedené v €)

Daňové pohľadávky

Vývoj daňových pohľadávok – nedoplatkov za uplynulé roky:

	2017	2018	2019	2020	2021
Daň z nehnuteľností	288 356	254 440	329 530	465 538	336 770
Daň za psa	4 797	3 871	4 943	3 907	3 764
Daň za verejné priestranstvo	2 797	4 473	5 402	6 677	3 846
Daň za nevýherné hracie automaty	0	0	0	667	0
Daň za predajné automaty	0	0	0	0	0
Daň za ubytovanie	139	77	593	107	87
Poplatok za KO	366 219	389 037	422 063	450 832	462 189
Celkom	662 308	651 821	762 531	927 728	806 656

(údaje sú uvedené v €)

Vývoj daňových pohľadávok sa podarilo zastabilizovať, daňové pohľadávky oproti minulému roku klesli. S daňovými pohľadávkami sa pracuje, v návrhu záverečného účtu sa uvádza, že v roku 2021 bolo celkovo začatých 723 exekučných daňových konaní, z toho bolo ukončených 232 daňových exekučných konaní (v roku 2020 to bolo 148 exekučných konaní) a zostalo neukončených 491 daňových exekučných konaní. Tiež bolo zriadených ďalších 10 záložných práv k nehnuteľnostiam daňových dlžníkov a 1 záložné právo bolo zrušené.

Nedaňové pohľadávky

Vývoj nedaňových pohľadávok nie je pozitívny - k 31.12.2021 boli nedaňové pohľadávky vo výške 612 435,76 € (k 31.12.2020 to bolo 581 571,62 a k 31.12.2019 to bolo 234 511,69).

Výška pohľadávok na nájomnom a cenách služieb spojených s užívaním bytov je evidovaná k 31.12.2021 v celkovej výške 248 236,63 € (k 31.12.2020 to bolo 246 769,88 €). Pohľadávky za nájom bytov a služieb spojených s nájmom sa týka celkovo 119 nájomníkov.

Výška pohľadávok na nájomnom a cenách služieb spojených s užívaním nebytových priestorov je evidovaná k 31.12.2021 v celkovej výške 90 371,47 € (k 31.12.2020 to bolo 79 189,60 €).

Výška pohľadávok na nájomnom za pozemky k 31.12.2021 je v celkovej výške 27 696,48 € (k 31.12.2020 to bolo 22 517,51 €) a výška pohľadávok za predaj pozemkov k 31.12.2021 je vo výške 26 240,80 €.

2.2. BILANCIA ZÁVÄZKOV

Mesto eviduje záväzky v celkovej hodnote 7 336 467 € (v roku 2020 to bolo 6 717 116 € a v roku 2019 to bolo 6 995 699 €). Ide najmä o

- dlhodobé úvery vo výške 2 665 047 €
- ostatné dlhodobé záväzky vo výške 1 793 635 €, v tom splátky úveru ŠFRB vo výške 1 742 414 €
- krátkodobé záväzky vo výške 343 115 €.

Všetky záväzky voči dodávateľom sú v lehote splatnosti, vyplývajú z uzatvorených zmlúv, potvrdených objednávok a doručených faktúr.

3. PREHĽAD O STAVE A VÝVOJI DLHU

Podmienky na prijatie návratných zdrojov financovania sú upravené v ustanovení §17 ods.6 zákona č. 583/2004 Z. z. Podľa citovaného ustanovenia obec môže na plnenie svojich úloh prijať návratné zdroje financovania, len ak

- a) celková suma dlhu obce neprekročí 60% skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka a
- a) suma ročných splátok návratných zdrojov financovania vrátane úhrady výnosov neprekročí 25% skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka, znížených o prostriedky poskytnuté v príslušnom rozpočtovom roku mestu z rozpočtu iného subjektu verejnej správy, prostriedky poskytnuté z Európskej únie a iné prostriedky zo zahraničia alebo prostriedky získané na základe osobitného predpisu.

pričom platí, že obe podmienky musia byť splnené súčasne.

Prehľad o návratných zdrojov financovania mesta so stavom k 31.12.2021:

Číslo zmluvy	Dátum podpisu	Splatnosť	Schválená výška (EUR)	Účel	Zostatok k 31.12.2021
11/101/06	15.10.2009	01.06.2025		Reštrukturalizácia úveru	378 317,17
11/101/05	08.09.2005	25.07.2030	3 632 742,48	Zimný štadión	440 169,26
11/018/06	30.04.2009	25.07.2030	192 524,73	Hotel Ďumbier	54 149,40
11/023/09	15.10.2009	14.10.2029	2 100 000,00	Zimný štadión Prestavba a nadstavba ZŠ P2 Rekonštrukcia námestia III. etapa	861 363,41
600/416/2018	14.11.2018	2049	870 500,00	Dom seniorov a denný stacionár	794 278,02
603/1127/2002	21.04.2002	15.07.2032	337 183,83	nájomný dom - 23 b.j. MPČĽ	175 084,49
603/646/2007	07.06.2007	15.09.2037	515 833,50	nájomný dom - 39 b.j. Nálepškova	292 436,75
600/39/2018	08.06.2018	15.08.2048	655 200,00	nájomný dom - 24 b.j. ŠLN	592 093,93
600/40/2018	08.06.2018	15.08.2038	34 550,00	TV - 24 b.j. ŠLN	29 279,05
158/CC/20	11.03.2020	28.02.2021	900 000,00	Kontokorentný úver	0
132/CC/21	03.03.2021	31.12.2025	2 000 000,00	Investičný úver	1 600 000,00
687/2020 - int.	25.09.2020	2027	434 276,00	Návratná fin. výpomoc	434 276,00
SPOLU					5 651 447,48

V priebehu roku 2021 hlavná kontrolórka preverovala podmienky prijatia návratných zdrojov financovania vždy pred ich prijatím a schválením v zastupiteľstve. Zákonné podmienky prijatia návratných zdrojov financovania boli vždy dodržané.

V roku 2021 mesto pristúpilo k prijatiu návratných zdrojov financovania, konkrétne k prijatiu úveru zo Štátneho fondu rozvoja bývania (ŠFRB) na výstavbu bytového domu s 96 nájomnými bytmi bežného štandardu na ul. MPČĽ a technickej vybavenosti podmieňujúcej užívanie nájomných bytov vo výške 3 663 470,00 € s DPH. Išlo o úver so splatnosťou 40 rokov. Splátky úveru zo ŠFRB boli

prepočítané pri 1% úroku po dobu splatnosti úveru 40 rokov: 1. - 240. splátka bude vo výške 9 263,31 + 902,08= 10 165,39 € (20 rokov), 241. – 480. splátka bude vo výške 9 263,31 € (následne ďalších 20 rokov).

Výška úveru zo ŠFRB nevstupuje do celkovej sumy dlhu a z tohto dôvodu bolo hlavnou kontrolórkou preverené len splnenie podmienky podľa §17 ods.6 písm. b) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Podmienky na prijatie úveru zo ŠFRB podľa § 17 ods. 6 písm. b) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy boli mestom splnené.

Stav a vývoj dlhu a podmienok na prijatie návratných zdrojov financovania za posledné obdobie:

Rok	Celková suma dlhu v €	Suma ročných splátok vrátane výnosov	Skutočné bežné príjmy predchádzajúceho roka/ Skutočné bežné príjmy predchádzajúceho roka bez transferov	§17 ods.6 písm. a) (v %)	§17 ods.6 písm. b) (v %)
2011	5 247 597	492 846	9 909 181	45,60	4,58
2012	5 423 354	506 591	9 736 473	48,46	4,80
2013	4 998 369	581 249	10 057 835	42,93	5,39
2014	3 917 108	567 052	10 445 004	37,50	5,06
2015	3 327 191	837 160	11 689 841	28,46	7,16
2016	3 068 022	525 004	12 557 745/ 8 961 521	24,43	5,86
2017	2 799 867	496 485	13 316 387/ 9 706 313	21,03	5,12
2018	3 223 302	395 129	14 164 622/ 10 534 730	22,71	3,75
2019	3 115 374	411 588	16 526 080/ 11 918 430	18,85	3,45
2020 – k 31.12.2020	2 431 365	1 098 701	16 047 185/ 11 514 139	15,15	9,54
2021 – k 31.3.2021	4 391 774	432 691	17 452 508/ 11 703 001	25,16	3,7
2021 – k 31.12.2021	3 768 275	1 169 858	17 452 508/ 11 288 001	21,59	10,36
2022 – k 31.3.2022	4 628 684	1 819 303	18 072 008/ 12 215 049	25,61	14,89

4. ÚDAJE O HOSPODÁRENÍ PRÍSPEVKOVEJ ORGANIZÁCIE

Mesto má zriadenú jednu príspevkovú organizáciu – Technické služby Brezno. Záverečný účet obsahuje strohé údaje o hospodárení tejto príspevkovej organizácie. Vzhľadom k výške príspevku a k činnostiam, ktoré táto organizácia pre mesto zabezpečuje opätovne odporúčam, aby sa do budúca v tejto časti venovala hospodáreniu príspevkovej organizácii väčšia pozornosť.

Mesto svojej príspevkovej organizácii poskytlo príspevok na prevádzku a príspevok na obstaranie dlhodobého hmotného a nehmotného majetku:

Príspevková organizácia	Bežný príspevok		Kapitálový príspevok	
	rozpočet	čerpanie	rozpočet	čerpanie
Technické služby	2 560 994,29	2 560 994,29	560 160,35	560 160,35

(údaje sú uvedené v €)

v porovnaní s rokom 2020:

Príspevková organizácia	Bežný príspevok		Kapitálový príspevok	
	rozpočet	čerpanie	rozpočet	čerpanie
Technické služby	2 204 437,59	2 204 437,59	428 403,89	428 403,89

(údaje sú uvedené v €)

V roku 2021 mesto poskytlo Technickým službám vyšší príspevok na prevádzku a vyšší príspevok na obstaranie dlhodobého hmotného a nehmotného majetku. Z hľadiska rozpočtu mesta ide o nemalé zdroje na zabezpečenie všetkých činností, ktoré uvedená príspevková organizácia vykonáva. Opätovne odporúčam uvádzať čerpanie príspevku na prevádzku v členení podľa funkčnej klasifikácie, aby záverečný účet obsahoval údaje o tom, aké samosprávne činnosti a verejnoprospešné služby a za akú hodnotu táto príspevková organizácia poskytuje mestu (verejné osvetlenie, komunálny odpad, údržba miestnych komunikácií, šport, kultúra apod.).

Hospodárenie príspevkovej organizácie za hlavnú činnosť v roku 2021 v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi:

	Technické služby - 2017	Technické služby - 2018	Technické služby - 2019	Technické služby - 2020	Technické služby - 2021
Náklady	3 462 756	4 103 784	4 411 478	3 820 843,83	4 233 832,25
Výnosy, v tom :	3 468 573	4 142 145	4 458 501	3 863 286,55	4 222 539,77
Výsledok hospodárenia (po zdanení)	5 817	38 360	46 995	42 442,72	- 11 292,48

(údaje sú uvedené v €)

Hospodárenie príspevkovej organizácie za podnikateľskú činnosť v roku 2021 v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi:

	Technické služby - 2017	Technické služby - 2018	Technické služby - 2019	Technické služby - 2020	Technické služby - 2021
Náklady	371 046,31	477 680,46	498 692,03	431 883,70	621 153,39
Výnosy	444 876,14	482 291,51	499 193,46	436 195,05	634 822,72
Výsledok hospodárenia (po zdanení)	59 356,65	4 513,73	382,29	3 738,74	13 457,92

(údaje sú uvedené v €)

Technické služby mesta Brezna dosiahli kladný výsledok hospodárenia v podnikateľskej činnosti a záporný v hlavnej činnosti, celkovo hospodárili so ziskom vo výške 2 165,44 €. Výsledok hospodárenia bude v zmysle Metodického usmernenia MF/020324/202-352 o účtovaní výsledku hospodárenia v príspevkových organizáciách preúčtovaný na účet 428 – Nevysporiadaný výsledok hospodárenia z minulých rokov.

5. PREHĽAD O POSKYTNUTÝCH DOTÁCIÁCH

V súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy návrh záverečného účtu obsahuje aj podrobný prehľad o poskytnutých dotáciách podľa § 7 ods. 4 cit. zákona v členení podľa jednotlivých príjemcov. Mesto poskytlo dotácie v súlade s cit. zákonom a s VZN

o poskytovaní dotácií a členských príspevkov fyzickým a právnickým osobám – podnikateľom na podporu všeobecne prospešných služieb, na všeobecne prospešný a verejnoprospešný účel.

6. ÚDAJE O PODNIKATELSKEJ ČINNOSTI

Návrh záverečného účtu mesta Brezna neobsahuje údaje o nákladoch a výnosoch podnikateľskej činnosti, pretože mesto od 1.januára 2021 nevykonávalo podnikateľskú činnosť.

7. HODNOTENIE PROGRAMOV ROZPOČTU

V súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy bol rozpočet na rok 2021 zostavený ako programový rozpočet; výdavky rozpočtu mesta boli alokované do príslušných programov, ktoré sa vnútorne členili na podprogramy, prvky a projekty. Každý program, ktorý predstavuje súhrn aktivít (prác, činností a dodávok) má definovaný svoj zámer a cieľ, pričom zámer vyjadruje očakávaný pozitívny dôsledok dlhodobého plnenia príslušných cieľov a cieľ sa monitoruje a hodnotí merateľným ukazovateľom. Hodnotenie programov v návrhu záverečného účtu je na úrovni slovného uvedenia plnenia či neplnenia jednotlivých programov mesta, vrátane jeho prvkov a projektov.

ZÁVER

Návrh záverečného účtu mesta Brezna za rok 2021 je spracovaný v súlade s príslušnými ustanoveniami § 16 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a obsahuje všetky predpísané náležitosti podľa § 16 ods. 5 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Návrh záverečného účtu mesta Brezna za rok 2021 bol zverejnený v súlade s § 9 ods. 2 zákona o obecnom zriadení a § 16 ods. 9 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Riadna účtovná závierka k 31.12.2021 bola overená audítorom v súlade so všeobecne-záväznými právnymi predpismi.

ING. INGRID KONEČNÁ VEVERKOVÁ
Hlavná kontrolórka mesta Brezna